

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 12-10-2023

Aanwezig: Bram Gaakeer (OCW, Directie Informatiebeleid), Leon Sprooten (MBO Digitaal, MORA), Dirk Linden (Kennisset, CTO, voorzitter), Mark de Jong (Inholland, Architectenberaad HORA, HOSA), Marc Berenschot (Utwente, Architectenberaad HORA), Remco de Boer, Brian Dommissie (Kennisset, po/vo + Beheerteam ROSA), Arjan Aarnink (CITO), Diede Wooldrik (SURF, HORA), Jurre Koning (SLO), Robin van Rootseler (), Gerald Groot Roessink (DUO), Joël de Bruijn (MBO Digitaal, MOSA)

Gastsprekers: Melle Offringa (Kennisset), Brian Dommissie, Remco de Boer (ROSA Beheerteam)

Afwezig m.k.: Tom van Veen (SURF, HOSA), Frank Grave (SURF, HORA), Edwin Verwoerd (Sanoma, VDOD), Robin van Rootseler (MEVW), Peter Leijnse (SURF), Jennifer Moesker, Daniël Fokker (Studielink), Henk Nijstad (Kennisset/Edustandaard; voorzitter), H-P Köhler (KLIK Onderwijs, VDOD), Joeri van Es (Edustandaard, verslaglegging)

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de pagina van de betreffende bijeenkomst op www.edustandaard.nl/architectuurraad/.

OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

De plaatsvervangende voorzitter heet iedereen welkom bij deze Teams-vergadering, met een speciaal welkom voor onze gastsprekers. De voorzitter merkt op dat de agenda niet volledig gevuld is, aangezien een aantal onderwerpen nog in behandeling zijn. De voorzitter herhaalt het actiepoint van de vorige Edustandaard-bijeenkomst om Edukoppeling OAUTH-profielen met Edu-v als concept beschikbaar te stellen. Brian legt uit dat deze ter consultatie beschikbaar zijn, maar dat de Proof of Concepts nog niet gereed zijn. Er zijn gesprekken gevoerd met Edu-v om dit verder vorm te geven. Een meer incrementele wijze van productoplevering werd overeengekomen.

Er waren ook enkele actiepunten die voortvloeiden uit de GABI ROSA-scan. Er zijn stappen gezet om het DUO en ROSA begrippenkader op elkaar af te stemmen, legt Brian uit. Ook zijn er stappen gezet bij NORA om architectuurbegrippen op overheidsniveau af te stemmen. Hierbij wordt aangesloten vanuit de ROSA. Er wordt bijvoorbeeld ook gekeken naar hoe SLO-begrippen beheerd kunnen worden bij de bron en weergegeven in de ROSA. Een agendapunt hierover volgt te zijner tijd.

De voorzitter loopt de agenda door en noemt de gastsprekers. De aanwezigen hebben geen op- of aanmerkingen op de agenda. De voorgestelde agenda wordt aangenomen.

UPDATE: OVERZICHT EUROPESE ARCHITECTUURONTWIKKELING EN STANDAARDISATIE

Sprekers: Melle Offringa (Kennisset) namens Evelien Renders (SURF)

Doel: Informeren over de voortgang en -aanmelden voor sprintreviews

Document: Update notitie

Melle deelt, op basis van een presentatie, de ontwikkelingen rondom EduXS. Het datamodel is inmiddels bijna voltooid. Op basis hiervan is een database gecreëerd. Er zijn wireframes gemaakt van de front-end om zo bijvoorbeeld projecten te kunnen vergelijken met wat er in andere landen en in Nederland gebeurt. Verschillende partijen, waaronder een aantal Europese organisaties, zijn na de PoC aangehaakt om bij te dragen aan de inhoud. Momenteel is er een pilotproject gestart dat eind 2023 wordt geëvalueerd.

Het staat in de planning om het datamodel nog af te stemmen met de ROSA. Wijzigingen die hieruit voortkomen kunnen nog in het datamodel worden verwerkt. Dirk vraagt welke hypothese is getoetst in de PoC. Melle antwoordt dat het voornamelijk ging over de vraag of de manier van werken met de online tool überhaupt werkt. Dit had een technische insteek. De pilot gaat meer over het testen van de werkwijze met meerdere partijen. Leon vraagt of andere Europese partijen ook worden betrokken. Melle bevestigt dat deze partijen ook worden betrokken. Brian legt uit dat tijdens het QA-team door Evelien werd bevestigd dat er ook interesse is uitgesproken vanuit Europese partijen. Bram reflecteert op de vraag aan de AR, wat het standpunt is met betrekking tot Digital Learning in het Europese Rolling Plan for ICT Standardisation. Namens Edustandaard komt er nog een gezamenlijk antwoord wanneer Henk Nijstad terug is. Bram stelt nog de vraag aan Henk hoe deze Europese samenwerking in de toekomst kan worden gewaarborgd.

Brian legt uit dat een vertegenwoordiger van het ROSA-beheerteam de sprintreviewsessie bijwoont. De voorzitter vraagt of de leden van de AR een update kunnen krijgen per sessie en wat de agenda daarvan zal zijn. De demo's vinden plaats op de even weken van kwart voor vier tot half 5 op woensdagmiddag. Ter aanvulling meldt Brian dat er voor 2024 middelen beschikbaar zijn voor de doorontwikkeling van EduXS.

Conclusies & besluiten:

- De ontwikkeling van EduXS vordert gestaag, met een bijna voltooid datamodel en een gecreëerde database.
- Het datamodel van EduXS zal worden afgestemd met de ROSA.
- De leden van de Architectuurraad zullen updates ontvangen per sessie over de voortgang van het project.

Actiepunten:

- Wijzigingen die voortkomen uit de afstemming van het datamodel met de ROSA zullen worden verwerkt in het datamodel.
- Er zal een gezamenlijk antwoord komen van Edustandaard over het standpunt met betrekking tot Digital Learning in het Europese Rolling Plan for ICT Standardisation, wanneer Henk Nijstad terug is.
- Bram zal aan Henk vragen hoe de Europese samenwerking in de toekomst kan worden gewaarborgd.

edustandaard

- De voorzitter zal de leden van de Architectuurraad informeren over de sprint-demosessies en de agenda daarvan delen.

DOORONTWIKKELING ROSA

Spreekers: Brian Dommissie, Remco de Boer (ROSA Beheerteam)

Doel: Het laten vaststellen van het ketenprocesmodel en wijzigingsvoorstel, het kiezen en prioriteren van de uitwerking van ketenprocesmodellen en het informeren over verdere voortgang.

Documenten: 2023-10-12 Notitie AR,

Brian licht de notitie in grote lijnen toe. Deze keer wordt er meer aandacht besteed aan de ontwikkelingen. Allereerst wordt een wijzigingsvoorstel van het metamodel besproken. Het voorstel is om gegevenssoorten voortaan informatieobjecten te noemen, aangezien dit beter aansluit op de SRA's. De NEN-ISO 23081-1-2017 wordt gevolgd in plaats van de NORA, omdat deze beter passend is. Dit wordt ook nog teruggekoppeld aan de NORA, die bezig is met hun begrippenkader. Bram merkt op dat het goed zou zijn om deze feedback op werkgroepniveau terug te koppelen. Het QA-team heeft een positief advies gegeven ten aanzien van het wijzigingsverzoek. Dirk vraagt zich af wat de impact hiervan zou kunnen zijn. Remco licht toe dat het voornamelijk een effect heeft op de terminologie en positionering van de ROSA, de impact is beperkt tot tekst en aanduidingen. Gerald merkt ook op dat deze wijze dichterbij de toepassing van KOI-begrippen komt. De AR stemt in met het wijzigingsvoorstel.

Het ketenprocesmodel 'Aanmelden en administreren onderwijsdeelname' wordt gepresenteerd door Brian. De uitwerking van 'Toetsen, examineren en oefenen' is op dit moment nog niet zo ver gevorderd. De penvoerder van dit model, Dennis Heringa, kon helaas niet bij de vergadering aanwezig zijn. Een ketenprocesmodel is een uitgewerkt toepassingsscenario volgens het metamodel. Arjan vraagt zich af of ze vanuit CITO al kunnen reageren op de uitwerking van 'Toetsen, examineren en oefenen'. Brian laat de contextweergave zien. Hierin staan de ketenprocessen en informatieobjecten en alleen de belangrijkste ketenprocessen en informatieobjecten die buiten 'Aanmelden en administreren van onderwijsdeelname' vallen. Brian geeft enkele voorbeelden van hoe de verbinding met andere contexten ligt. In de detailweergaven zijn ook alle ketenprocesstappen zichtbaar en in de ketensamenwerkingen view wordt zichtbaar hoe partijen binnen het onderwijsdomein samenwerken. Er wordt ook een detail view gemaakt met referentiecomponenten, maar deze is nog niet klaar. Gerald vraagt zich af hoe compleet bijvoorbeeld de uitwerking van de bekostigingsstatus is. Bram vraagt zich af of de definitie van bekostigingsstatus misschien niet wat verruimd moet worden, want deze benaming lijkt wat specifiek DUO. Remco voegt hieraan toe dat bekostiging ook vanuit HO niet breed genoeg is om te passen. Brian laat zien dat onder de weergave van de modellen ook tabellen staan met definities van elementen. Dirk vraagt zich af hoe de relatie ligt met de elementbeschrijvingen en het ROSA begrippenkader. Volgens Brian wordt de relatie handmatig gelegd en een begripsdefinitie (deels) overgenomen in de beschrijving. Er komt nog een beschrijving van de relatie tussen begrippen en informatieobjecten op de ROSA pagina onderwijssemantiek. Veranderingen moeten nog handmatig worden verwerkt, mocht de definitie van onderwijsdeelnemer bijvoorbeeld wijzigen in het begrippenmodel. Dirk zou graag een manier zien om verschillen/afwijkingen zichtbaar te maken. Onder de voorwaarde dat er nog afstemming is met HO en Studielink en dit niet tot grote wijzigingen leidt, kan het ketenproces worden vastgesteld.

edustandaard

Tijdens het QA-Team zijn een aantal onderwerpen voorgesteld om verder uit te werken als toepassingsscenario. 'Financiering voor het onderwijs' (op te pakken door DUO), 'Afhandelen verzuim' en 'Deelname aan onderwijs bij meerdere onderwijsinstellingen'. Als het meest relevante onderwerp werd een toepassingsscenario voor 'Deelname aan het onderwijs bij meerdere onderwijsinstellingen tegelijkertijd' gekozen. Dit is een lastig onderwerp, maar een relevante vanuit het oogpunt van flexibilisering van het onderwijs. Gerald juicht de uitwerking van dit onderwerp toe. Joël voegt eraan toe dat ook bij bijvoorbeeld samenwerking van meerdere onderwijsorganisaties aan leermiddelen deze ketenproces-uitwerking ook relevant is. Dirk zou willen stemmen dat deze case inderdaad het meest belangrijk is. De voorzitter vraagt rond om prioritering van onderwerpen op te halen. Capaciteit komt vrij op het gebied van ketenprocesmodellen. Joël vraagt zich af of er een constructie bestaat waar de ROSA middelen ontvangt vanuit groeifondsprogramma's die een bepaalde uitwerking nodig heeft. Hierbij merkt hij op dat het wel belangrijk is regie bij de ROSA zelf te houden. Brian geeft aan dat het wat betreft bemensing het lastig is flexibel te zijn wat betreft bemensing van het ROSA Beheerteam, maar er kan wel worden samengewerkt met architecten vanuit zo'n partij waar middelen, in de vorm van capaciteit van architecten, wordt ingezet om zo'n soort model uit te werken. De AR stemt in met de voorgestelde prioritering van onderwerpen.

Remco, in samenwerking met de werkgroep Toegang, heeft gewerkt aan de hiërarchie van architectuurkaders, waaronder drivers, doelen, architectuurprincipes, ontwerpprincipes en ontwerp-kaders. De werkgroep Toegang heeft verder invulling gegeven aan het patroon "Federatieve toegang". Dit patroon wordt gepositioneerd ten opzichte van de ROSA-doelen om het in context te plaatsen. Vervolgens worden de meest relevante ontwerp-kaders en principes voor dit patroon uitgelicht. Dit wordt zo visueel mogelijk gedaan. Daaronder wordt het patroon zelf toegelicht. Remco merkt op dat de uitwerking van dit patroon als voorbeeld zou kunnen dienen voor de uitwerking van andere patronen in de toekomst. De uitwerking is nu top-down, maar er wordt gewerkt aan een bottom-up beschikbaarstelling.

Joël vraagt zich af hoe algemeen en relevant alle genoemde onderdelen in het patroon zijn voor alle patronen. Wanneer is een patroon volledig? Remco geeft aan dat voorzieningen ook nog kunnen worden toegevoegd, maar dat deze uitwerkingen sectorspecifiek kunnen zijn. Dirk vraagt zich af voor wie we deze uitwerking doen. Het in kaart brengen van doelgroepen voor een toepassingspatroon is een aandachtspunt voor de toekomst. Dirk voegt ook toe dat de trade-off die in een patroon zit, nadrukkelijker weergegeven moet worden bij de toepassing van een patroon. Wat zijn de voor- en nadelen van het toepassen van zo'n patroon?

Brian sluit af met een oproep: de werkgroepen Edukoppeling en Toegang publiceren nu architectuur in de ROSA in plaats van in losse documenten. Brian roept andere werkgroepen op om een vergelijkbare aanpak te hanteren en samen te werken aan architectuur. Joël geeft een voorbeeld: OKE moet aankloppen bij NPULS voor verdere financiering. Joël heeft hierbij de adviezen uit een uitgevoerde ROSA-scan aangedragen als randvoorwaarden. Zou een vergelijkbare aanpak breder kunnen worden toegepast? Architectuurscans zouden op deze manier breder kunnen worden toegepast. Bram merkt op dat er twee verschillende soorten samenwerkingen zijn: de vaste werkgroepen en lopende projecten. Bij vaste werkgroepen wordt het gezien als belangrijker dat er wordt samengewerkt aan architectuuruitwerking.

Conclusies & besluiten:

- De AR stemt in met het wijzigingsvoorstel

edustandaard

- De AR stelt de uitwerking van het ketenprocesmodel: “Aanmelden en administreren onderwijsdeelname” vast, onder de voorwaarde dat er nog afstemming is met DUO en Studielink en dit niet tot grote wijzigingen leidt
- De AR stemt in met de voorgestelde prioritering van onderwerpen, waarbij het meest relevante onderwerp een toepassingsscenario is voor deelname aan het onderwijs bij meerdere onderwijsinstellingen tegelijk
- De AR neemt kennis van de uitwerking van het patroon Federatieve toegang

Actiepunt:

- Aanhaken CITO bij uitwerking ketenprocesmodel Toetsen examineren en oefenen
- Feedback over het wijzigingsvoorstel moet op werkgroepniveau worden teruggekoppeld aan de NORA
- Er moet nog een beschrijving komen van de relatie tussen begrippen en informatieobjecten op de ROSA-pagina onderwijssemantiek
- Andere werkgroepen worden opgeroepen om eenzelfde aanpak te hanteren als de werkgroepen Edukoppeling en Toegang, en samen te werken aan architectuur in de ROSA
- Er moet worden onderzocht hoe architectuurscans breder zouden kunnen worden toegepast bij groeifondsprogramma's om te sturen op architecturale samenhang

DOORSTROOMTOETS EN RIO

Sprekers: Brian Dommissie (Ketencoördinator Doorstroomtoets)

Doel: Informeren

Document: Presentatie met voorbeelden

De praktijkcase 'Gebruik van RIO-objecten in de Doorstroomtoets' past de methodiek toe om een aantal scenario-uitwerkingen te doen om tot een ontwerp te komen van een unieke identificerende code voor toetsafnamegroepen. Brian neemt de AR mee door de presentatie. Allereerst wordt het RIO-informatiemodel doorgenomen. Vroeger werden onderwijsdeelnemergroepen uitgewisseld met een multi-toepasbare BRIN6-code. Door de manier waarop deze werd gebruikt, was zo'n code niet op een eenduidige manier te interpreteren. Kortom: niet handig. Daarom worden een aantal uitgangspunten voorgesteld (zie presentatie). Deze uitgangspunten lijken voor de hand liggend, maar de praktijk wijst uit dat dit niet op deze manier consistent wordt gedaan. Vier objecten spelen een rol uit het RIO-model: de onderwijslocatie, onderwijsaanbieder, vestigingserkenning en onderwijsinstelling. Met identificerende codes van deze objecten samen kunnen groepen worden samengesteld van een toetsafnamegroep. Brian laat een aantal voorbeelden zien waar het verschil duidelijk wordt tussen verschillende samengestelde codes op de nieuwe manier. Nog steeds kon er geen onderscheid worden gemaakt tussen bijvoorbeeld groepen met onderwijsdeelnemers met een hoogbegaafdheidsprofiel en normale groepen, daarom werd een administratie-volnummer toegevoegd om het ook in dit soort situaties uniek te maken voor elke toetsafnamegroep.

Gerald vraagt zich af hoe algemeen deze toepassing is van RIO en of bevindingen hieruit worden teruggekoppeld. Brian benoemt dat feedback wordt teruggelegd bij RIO als de toepassing algemeen genoeg is. Ook vraagt Gerald zich af of de toepassing beperkt is tot toetsen of dat de toepassing breder is. De methodiek is breder toepasbaar voor het komen tot unieke identificerende sleutels op basis van RIO-objecten.

Conclusies & besluiten:

- De AR neemt kennis van deze methode om te komen tot identificerende sleutels op basis van RIO-objecten
- De methodiek is breder toepasbaar voor het creëren van unieke identificerende sleutels op basis van RIO-objecten, niet alleen beperkt tot toetsen

edustandaard

W.V.T.T.K. & AFSLUITING

Er zijn geen aanvullende suggesties voor agendapunten voor de volgende bijeenkomst. Voorzitter Henk Nijstad heeft met succes alle uitdagingen overwonnen en zal vanaf volgende week beginnen met het verwerken van de stapel e-mails die op hem wachten. Eventuele suggesties zijn welkom. De waarnemend voorzitter sluit de digitale vergadering af om 16:07 uur.

Vergaderdata - VOORSTEL:

Architectuurraad (donderdagmiddag 13:30 - 16:30 uur)

- 1-2-2023
- 18-4-2023
- 27-6-2023
- 10-10-2023